

ПАРАЋИНАЦ

Гласило Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина

Година XI

Број 19

април 2013.

www.paracinac.com

Свим Параћинцима и пријатељима Параћина
желимо срећан Васкрс!

ПАРАЋИНСКА
ПАМЕТАРНИЦА

ЗНАМЕНИТИ
ПАРАЋИНАЦ

90. година ФК Јединство

фото: С. Живановић

Сви читају Параћинац

Удружење Параћинаца
и пријатеља Параћина

ПАРАЋИНСКА ПАМЕТАРНИЦА

ПАРАКИНОВ БРОД – НА ВЕЛИКОЈ МОРАВИ

Давно прихваћено историјско уверење да се Паракинов брод, по коме је, наводно, Параћин добио име, налазио на реци Црници, недавно су демантовала два угледна научника професор др *Синиша Мишић* и *мр Небојша Ђокић*, као коаутори научне студије „Капија Поморавља у историјској и војно-стратегијској географији“, у којој дословно тврде:

„Кнегиња Милица је 1398. земљу око трга Паракинов брод даровала духовнику Сисоју, коју су пре тога држали Зуб и Раденко. Испоставило се да је то земљиште у поседу Лавре Хиландара. Кнегиња је наредила да се врати претходном власнику, пошто га Шишат и Зуб претходно омеђе.

Кнегиња Милица

Кнез Лазар

Из документа се види да је Паракинов брод био прелаз на Морави, трг и сеоско насеље (подвукао М. Д.). За Паракинов брод се не каже да припада Петруском крајишту, али је очито био у поседу господара овог крајишта – војводе Црепа Вукославића“, тврде др *Синиша Мишић* и *мр Небојша Ђокић*. Текст је оригинално објављен, са научном апаратуром, у тематском зборнику „Капија Поморавља“, Варварин-Крушевац, 2011. године.

БАРАКИН – БЛАТНА ТВРЂАВА

Параћин је много старије насеље него што се званично помиње у историјским документима 1375. године као Паракинов брод. Стари назив Параћина је – БАРАКИН, како су га и писали многи страни путописци. Сам назив Баракин упућује на претпоставку да име овога града потиче из праисторије. Историјар *Живојин Андрејић*, такође, сматра да Параћин није добио име по властеличићу Паракину, већ да је име овога места много старијег датума. Наиме, у старосрбском језику поморавских Србаља (Трибала) реч – **бар** – означавала је тврђаву, а реч – **кин** – блато. И данас се каже „немој да ме кињиш (киниш=блатиш)“. Дакле, првобитно име Параћина је Баракин или Тврђава од блата, Блатна тврђава, Тврђава у блату и слично. Сви топоними који у свом корену или

имену имају морфеме – **бар** или **вар** – (Бар, Баракин, Варварин, Вараждин) упућују на закључак да је ту некада била тврђава. А зашто је Баракин добио то име? Ако знамо да је између Параћина и Ћуприје постојало Змичко језеро, онда је разумљиво откуда долази и име БАРАКИН. Ту, поред језера, Србаљи (Трибали) из Поморавља имали су утврђење, одакле су могли да контролишу тај главни Народни пут (каснији римски назив: *Via rorulus*). Једну, а можда и две стране Баракина, „тврђаве у блату“, штитило је Змичко језеро и дубоко живо блато око њега. Тврђава Баракин – Паракин је током веома дуге историје мењала владаре, пропадала и ојачавала своје бедеме и мењала локацију у складу са исушивањем Змичког језера. Средином 17. века затиче је и *Евлија Челебија*: „Ову тврђавицу подигао је на реци Црмници србски краљ Лазо. По положају своје она је јака...“, пише *Евлија Челебија*.

И ПОДРУЧЈЕ БОСНЕ СЕ ЧАК НАЗИВАЛО – МОРАВА

У врло бројној и разгранатој породици српских племена у древној и новијој историји, врло важно место заузима и племе, односно народ под именом – Морава. Као Морављани, Поморављани, Заморављани, Моравци или Морвани оставили су своје трагове у хидронимима и топонимима од Индије до Ирске, од Тибета до Француске и од Италије до Пољске, а под истим именом – Морава имали су своје бројне државе, царства, кнежевине, архонтије и епископије. О народу нашем – о Моравцима, сведоче нам: британски географи, арапски, руски, пољски, чешки, француски, италијански, словачки и српски научници, па и сам грчки цар *Порфирогенит* у делу „О управљању империјом“ у коме каже **да се „склавинија Морава“, односно „независна архонтија Морава“ простирала преко Босне.** То исто тврди чак и савремени босански историограф *Есад Рахић* у делу „Хисторија“: „Подручје Босне се чак називало и Морава (подвукао М. Д.)“, пише *Рахић*.

РИМСКИ ПЕСНИК ВЕРГИЛИЈЕ СПОМИЊЕ МОРАВЦЕ

Да у Италији живе потомци бројних српских племена, сведочи нам и чувени римски песник *Вергилије* још почетком нове ере, који, описујући Самнићане или Самоникле (Самородни, Почетни народ српски), назива их *Maŕuvii*, а земљу њихову *Maŕuvia*, односно Морављани и Моравија. Главни град Мораваца на Апенинском полуострву звао се – *Moreva*, односно Морава. Интересантно је поменути да је *Милош С. Милојевић*, у делу „Одломци историје Срба“, описујући српске родове и племена у Италији и њихову географију, пронашао бројне топониме са српским морфолошким кореном и србфоним значењима, па је забележио да **Срби и у Италији имају град – Баракин**, баш како се и звало праисторијско утврђење на обали Змичког

језера, чије име данас користи у мало измењеном облику и наш град Параћин.

БРОД КРАЉА МИЛУТИНА КОД РАШЕВИЦЕ

Док се припремао да коначно сломи отпор браничевске властеле Растиславића (касније Бранковића), који су ометали комуникацију Цариградским друмом кроз Браничево, краљ Милутин је 1241. године одлучио да ову најважнију балканску и европску трансверзалу – стари Via Militaris пребази на десну обалу Велике Мораве.

Краљ Милутин

Изабрао је најшире место ове реке код данашњег села Рашевице и ту је изградио – Краљев брод. Тај топоним и хидроним спомиње и кнегиња Милица у повељи из 1398. године. У 19. и 20. веку сви званични списи ово место спомињу као „Рашевичка скела“, која је престала да вози 1984. године, после пуштања у саобраћај моста на Великој Морави.

Морава је променила корито, али и данас источно од Рашевице постоји топоним - гат или газ где је загађена (преграђена) Морава могла да се прегази. На том месту у средњем веку била је и митница или царина, а око Краљевог брода постојало је и насеље, о чему сведоче остаци кућног и другог покретног материјала.

(Наставиће се)

Мирослав Димитријевић

Позив на сарадњу у Параћинцу

Позив свим члановима и пријатељима нашег Удружења за сарадњу у нашем гласилу је стално отворен. Сваки користан текст, идеју, вест, коментар, информацију можете откуцати и послати нам на е-mail

udruzenje.paracinaca@gmail.com

Врло радо ћемо то објавити и поделити са осталим члановима удружења на страницама нашег гласила или на интернет презентацији или на Facebook профилу.

Хвала.

ПАРАЋИНАЦ
Гласило Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина

Редакција гласила ПАРАЋИНАЦ

Између две обале

Скелеција на Морави

Како су поносне скелеције на Морави на певача Тозовца и песму коју пева „Скелеција на Морави“. Та песма је химна за све скелеције, прошле, садашње и оне будуће. Скелеције са Тисе се у односу на колеге са Мораве осећају запостављеним што и они немају своју песму, чувену, коју је компоновао хармоникаш Миле Болић Варваринац ... прави човек који познаје реку и њене вирове и душу Поморавља.

А годинама скелеције брину своју муку како да безбедно превезу путнике намернике између две обале. Некада је свако село имало скелу, јер мостова није било. Превозио се народ, велика господа у чезама, фијакеру... а данас у мерцедесу.

Када је у Варварину несрећно срушен мост 1999. године, писци из иностранства су дошли да посете Варваринце, па су један руски песник и Радомир Андрић на скели написали своје песме о скели и људима. Радомир каже: - Нико није проговарао на скели, само тишина. Тишину је секла Морава, тужна река... чини ми се да никада није било тако тихо на скели као тада...

Скела на Морави код Трешњевице

Скелеција управља скелом. Дакле, он је мајстор за ово пловило. Скела је врста пловила и служи за превоз људи, стоке и возила преко реке. Преко реке је разапета челична сајла са којом је скела повезана, тако да вода не може да однесе скелу низводно. Скела делује као сплав. Површина јој је равна и обично има ограду, да би путници и њихова имовина били заштићени од пада у реку. Постоје скеле које су у виду већег чамца. Прелазак са једне стране реке на другу обавља скелеција, тако што користи весло или чекрк којим вуче скелу са једне стране на другу.

Више од сто година скела на Тиси, између села Падеј код Чоке и Аде, повезује обале банатске и бачке равнице. Скелеције са Тисе започињу радни дан у цик зоре, а напуштају Тису у 21 и 30 мин.

Путници који се возе овом речном трасом на овај начин скраћују за 70 км пут од Кикинде до Аде. Војвођани чекају да се направи мост, али посао не трпи. Скела вози преко целе године, чак и кад река заледи. Једноставно, искусни скелеџија направи стазу.

А житељи села Рам на Дунаву направили скелу која је причвршћена за бродоћ, па бродар управља скелом. Скела је велика. Може да стане и аутобус. Туристи дођу да обиђу средњовековну тврђаву у Раму, па се возикају скелом до ушћа Нере и врло брзо дођу до Банатског Петровца, па продуже за Балу Цркву и Вршац.

Много је скела и на Морави. Једна вози из села Маскаре до Сталаћа (излазак на крушевачки пут). На тој скели раније је био велики транзит људи, неки су радили, многи су ишли на железничку станицу Сталаћ, а одатле даље. Друга је у селу Трешњевица. Мост, кад би се изградио (биће ускоро), за мештане би много значео и пут до Параћина био би им три пута краћи, лакше би долазили до својих њива. Наиме, прекопута Трешњевице налази се око 2000 хектара обрадиве површине (скелеџије кажу 500 ха), тако да за земљораднике који прелазе велику воду скела живот значи...

Село Трешњевица

А надомак Мораве, на само педесетак метара, је скелеџијина кућица. Овде, на овом месту, код Трешњевице, речни кормилари су Славољуб Илић и Србољуб Стефановић. Србољуб Стефановић ради око годину дана. Први услов, каже Србољуб Стефановић, да би био скелеџија на Морави је да си рођен на овој реци.

Друго, скелеџије кажу да није лако возити скелу. Њихова се зове Шондина, по Шонди који је покретач многих добрих ствари у селу Трешњевица: речног превоза, амбуланте, поште. Претходна је возила 15 година, а ова око четири и од свих старих, које су биле од дрвета, ова је гвоздена. Дугачка је 10 метара, а широка четири и по.

Људи који се баве земљорадњом (из овог краја) и имају на другој страни обале њиве, удружили су се и месечно уплаћују око 300 динара одржавање скеле. Њих је педесетак чланова. И тако им се

исплати. Цена за превоз трактора је 100 динара, за пешака 20 динара, за бициклисту исто, а може и за флашу пива, додао би скелеџија. Скела може да превезе чак два-три трактора и педесетак људи. Тешко је возити скелу када је мала вода, када је средња – боље је. Најтеже је када надође.

А на скели, на први поглед, чини вам се да нема пуно тога занимљивог. Ипак, ту је навој, котурача која звони, сајла, пумпа, неколико мотки за гурање - за проверу дубине, ветрењача-ветроказ направљена од пластичне пивске флаше и клупица за седење за неколико путника, весло које је завезано за под ланцем. На скели нема фењера. Ноћу скелеџији пут осветљава месец, а песма таласа му усмерава трасу. Потпомаже му и звук сајле. Тада у возњи путници уживају, а скела вози природно - Морава је сама помера. А када би скела брзо возила, онда би скелеџија спустио у воду витлу и успорио њено кретање.

Раније су се возили реком радници параћинске фабрике штофа и стакларе. Како је индустрија успорила, тако су једини путници остали земљорадници који иду у поља. А скелеџија Славољуб Илић, који је већ неколико година кормилар, каже да је некада била зарада на скели, али сада нема пара. Некада недељно зараде само 500 динара. Неко ће сутра само обећањем да плати, али од сутра до сутра, нема од тога ништа - кажу скелеџије. Понекад их посети комшија Милан, па Милан провоза скелу један круг. Скелеџија Србољуб каже да је помирљив са 7000 хиљада динара месечно.

Скелеџије имају највише посла за време жетве и бербе. -Кад је жетва, толико возим да ме леђа боле. Таман ручам, када ево га човек зове да се превезе. И онда из четири пута једем хлеб. Али, такав је посао. Напорно је физички и није за сваког то да ради. Кад је била велика вода, до крова кућице, ја сам ишао чамцем и контолисао сам скелу и владао њом - каже Славољуб Илић.

Најнепријатнији Илићев доживљај је када је једном човеку упао ауто у Мораву, па су га једва пронашли и то магнетом. А најлепша прича за сећање - када је возио сватове и трубаче, па је било весело.

Можда ће Славољуб Илић и његов колега Србољуб и поред градње моста имати ускоро посла. Наиме, када би се неко присетио да би венчање младенаца могло бити и на скели (зашто да не, неки су се венчали у балону или на броду), онда би моравска скела била бренд. Ко зна будућност скеле, осим Мораве и наших предака, скривених дубоко у пољима најсрпскије реке... До тада, препоручујемо још једну возњу са кормиларом Илићем свима онима који желе да напуне своју душу лепотом...

јуна, 2006.

Слађана Ристић

Знаменити Параћинац

Пишемо о знаменитим
Параћинцима

Први број гласила Параћинац угледао је светлост дана маја 2001. године. Од самог почетка, усталила се рубрика која прати биографије познатих Параћинаца. У почетку се рубрика звала Наши суграђани, а сада је то Знаменити Параћинац. Овом приликом ћемо представити познате личности из Параћина, о којима смо до сада писали.

У до сада објављеним бројевима приказани су детаљи из живота и рада следећих личности:

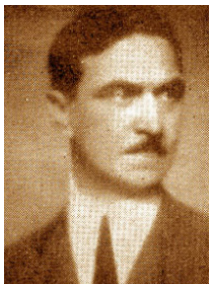
Светолик Драгичевац	непризнати родољуб
Љубисав Стаменковић	председник општине
Милојко Лешјанин	војсковођа и државник
Миодраг Анђелковић Ђеле	уметник и професор
Вићентије Ракић	научник и педагог
Таса Бизетић	фудбалер и тренер
Др Војислав Маринковић	министар и премијер
Др Миодраг Стефановић	спец. за болести плућа
Бранко Радовић	архитекта
Томислав Живановић	правник и академик
Влада Теокаревић	индустријалац
Ђорђе Качунковић	фудбалер и тренер
др Властимир Матејић	научни радник
Бранко Крсмановић	народни херој
...	

Милојко Лешјанин

Др Војислав Маринковић

Влада Теокаревић

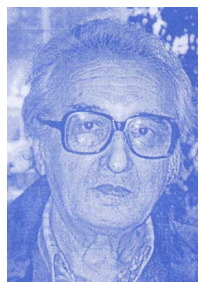
Вићентије Ракић

Светолик Драгичевац

Бранко Крсмановић

Бранко Радовић

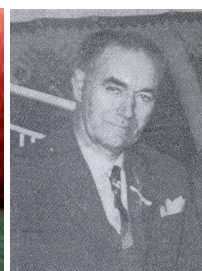
Томислав Живановић

Ђорђе Качунковић

Властимир Матејић

Др Миодраг Стефановић

...

Овај низ познатих личности треба наставити и ми позивамо чланове Удружења и све заинтересоване да се укључе у избор личности о којима ћемо писати. Ако се погледа у досадашњи избор личности, било је ту и родољуба, председника општине, војсковођа, државника, врхунских лекара, правника и академика, индустријалаца, народних хероја, научних радника, уметника и професора, фудбалера и спортских радника, па и министара и премијера.

Жеља чланова редакције нашег листа, а и великог броја чланова нашег Удружења, је да се настави приказивање биографија и дела истакнутих Параћинаца, при чему треба да се задовоље следећи критеријуми:

- да је личност рођена на територији Општине Параћин, без обзира где је радила и стварала,
- да је личност било где рођена, али да је радила и стварала у Параћину,
- да је својим радом и делом допринела афирмацији нашег града и краја.

Позивамо чланове Удружења, али и све друге, да својим предлозима и текстовима, које треба да доставе редакцији гласила Параћинац, допринесу даљем приказу рубрике Знаменити Параћинац.

Овим желимо да о нашим афирмисаним грађанима оставимо писане записе и отгрнемо од заборава њихова велика дела. Предлози треба да се односе на:

- научнике и пројектанте,
- друштвене раднике и свештенике,
- стручњаке техничке, медицинске, правне, економске, педагошке и других струка,
- уметнике позоришне, ликовне и друге,
- спортисте и спортске раднике,
- афирмисане занатлије и земљораднике-рекордере,
- и друге, који не припадају ни једној категорији, али су на свој начин обележили и афирмисали Параћин.

Захваљујемо се на сарадњи.

ПАРАЋИНАЦ

Гласило Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина

Редакција гласила ПАРАЋИНАЦ

КЊИЖЕВНОСТ

Одржана је промоција књига ауторке Слађане Ристић

Удружење Параћинаца и пријатеља Параћина у Београду у склопу својих активности организовало је 04.12.2012. године у Центру лепих уметности „Гварнеријус“, веома успешно књижевно вече представљањем књиге песама **Недељна чуда** ауторке **Слађане Ристић**.

Гости на овој књижевној вечери су били Братислав Милановић - књижевник, Гордана Малетић - књижевник, Оливер Јанковић - књижевник, Ивана Мандић - виола и Војислав Јоцић - фагот.

На промоцији су били присутни гости ауторке и чланови Удружења Параћинаца и пријатеља Параћина, све заједно око 80 гостију.

По завршеној промоцији присутни су могли да купе књигу песама са посветом ауторке. У музичкој паузи током књижевне вечери све присутне су одушевили Ивана Мандић на виоли и Војислав Јоцић на фаготу, извођењем припремљеног репертоара.

Ивана Мандић (виола) и Војислав Јоцић (фагот)

После књижевне вечери настављено је дружење свих присутних на пригодном коктелу са музиком и песмом. Ово је била прилика да Удружење у опуштеној атмосфери резимира досадашњи рад, с обзиром да је договорено да ово буде последње окупљање у претходној 2012. години. Наредни састанак је договорен за последњи уторак у јануару 2013. године.

Удружење Параћинаца и пријатеља Параћина

Захваљујемо се на сарадњи појединцима и колективима који су помогли излазак овог броја и позивамо будуће поклонице нашег гласила на сарадњу.

СПОРТ

90 година постојања и рада ФК Јединство Параћин

Велика љубав према спорту уопште, а нарочито фудбалу, навела ме је да напишем део историје ФК „Јединство“ из Параћина.

„Јединством“ се поносе многи Параћинци. Параћин, као средиште плодног и богатог Поморавља, је град светлих традиција, честитих људи и град стакла, штофа, цемента, како у прошлости тако и садашњости, град без афера, уопште речено, град за понос свих нас који смо из њега потекли. У таквом граду „Јединство“ заузима значајно место, како самог града тако и целе општине.

ФК „Јединство“, после „Стакларца“, има најдужу традицију, те заслужује да се у нашем гласилу, које се издаје у малом тиражу, прикаже његов рад. Сматрам да је то део мог дуга према клубу у коме сам стекао прву афирмацију као спортски радник, која ми је много помогла и користила у даљем животу, не само као архитекти и руководиоцу на послу, већ као и спортском раднику. Нека генерација буде наук да је љубав водила у животу, а љубав према спорту је пресудна за формирање личности и начина живота. Ових пар реченица пре почетка писања о „Јединству“ сматрао сам као жељу и подстицај да и други пишу о спорту, култури и осталим активностима у нашем граду и општини.

Фудбалска игра у Параћину датира још с почетка XX века, тачније од 1911. године. У завичајном музеју постоји плакат из кога се види позив играчима на тренинг средом и петком. Морамо веровати том плакату на коме се налази амблем клуба који је идентичан као и данашњи. Осим овог „позива“, не постоји ниједан други писани документ све до 13. октобра 1923. године, када је „Јединство“ и званично основано.

13. октобар је, иначе, врло значајан датум за град:

- 13. октобра 1918. године ослобођен је Параћин у I светском рату;
- 13. октобра 1944. године ослобођен је Параћин у II светском рату;
- и тог дана је 1923. године основано „Јединство“.

Постоје индиције да су давне 1923. године формирани фудбалски клубови „Карађорђе“ као градски клуб, и „Стакларец“, као клуб фабрике стакла, у коме су играли запослени мајстори Чеси, Немци, Словенци и неко од наших земљака.

Међу првим малобројним заљубљеницима у фудбал били су: Таса Бизетић и М. Казанђић, познати банкарски службеници. Под њиховим утицајем настају клубови „Карађорђе“ и „ПСК“, али се убрзо након тога спајају и постају један клуб, који носи име „Јединство“ све до дан-данас.

За млађе љубитеље фудбала, дужан сам да истакнем да је господин Таса Бизетић био дуго година голман „БСК“-а из Београда, а да је 1911. године донео прву лопту у Параћин. Све до своје смрти остао је веран фудбалу и „Јединству“. Као познати спортиста у Поморављу и Србији, заслугом господина Тасе Бизетића, одиграна је прва утакмица у Параћину 1915. године између репрезентације Поморавља (играча Параћина, Ћуприје и Јагодине) и репрезентације Београда (играчи „БСК“-а, „Српског мача“ и „Велике Србије“ (или „Соко“)). То је прва утакмица и представља почетак фудбалске историје у ова три града. Овај податак потврђује „позив“ из 1911. године, да се фудбал играо и тада. Нисам успео да пронађем писане податке о такмичењима која су се одржавала у периоду од 1923. до 1930. године.

Први наступајући тим Јединства у јесен 1930. године, фузионисан од „Карађорђа“ и ПСК-а

Фудбалски клубови Поморавља – „Јединство“ из Параћина, „Грађански“ и „Славија“ из Ћуприје, „Хајдук“ и „Дача“ из Јагодине, „Ресава“ из Свилајнца, „Грађански“ и „Јесенице“ из Смедеревске Паланке, почевши од 1930. године, почињу да се такмиче у оквиру Моравске Жупе, која је била у саставу Крагујевачког лоптачког подсавеза (КЛП). КЛП је био члан Југословенског ногометног савеза (ЈНС). Многобројним такмичењима наведених клубова Поморавља, заинтересованост постаје све већа. Велике материјалне потешкоће за набавку опреме и путовања представљају проблем. Играчи сами

набављају опрему, а на путовања иду о свом трошку.

Љубав и заинтересованост за фудбал постају све већи, спортом се баве и радници и „школци”. Познати играчи из тог периода су: браћа Миша и Биба Гојтовић, М. Јовановић, Шалетић, Марић, Б. Петровић, Тасић и Миљковић. Они су дали велики допринос развоју фудбала у нашем граду и општини. Са пожутеле фотографије из тог доба, могу се препознати неки од наведених играча.

За регуларно такмичење потребно је и адекватно игралиште. Простор је нађен на периферији Врапчана, где се и данас налази. Дресове је штрикао Раде Петровић, боје зелена и бела, које су и данас заштитне боје клуба. Те давне 1930. године, „Јединство” се такмичи у Моравској Жупи и заузима друго место иза Грађанског из Ћуприје, а већ наредне две године Јединство осваја прво место.

У периоду од 1933-1936. године, „Јединство” заузима друго и четврто место, а носиоци игре су опет Шалетић (голгетер), Марић, Р. Петровић, браћа Гајтовић, голман Јумба Јовановић и остали из плејаде оснивача. Највећи успех у том периоду је победа над скопским „Вардаром”. Навијачи су певали „Скопље бело, победи те село зелено”.

У такмичарској 1936-37. години, долази до смене генерација, наступају млади: Бора Миленковић, Дуле Мута Ђорић, Дуле Недељковић (брат М. Недељковића), Миле Дреноваковић, браћа Милојковић, Качунковић, Ратко Маљбић, Тасић,

Јовановић „Земунац”, Лаза Миленковић. Овај тим опстаје и за време II светског рата.

Подмлађен тим Јединства од 1936/37 - један од најбољих тимова од постанка друштва

У периоду 1941-43. године, за време II светског рата, фудбал се и даље играо, али са смањеним интензитетом. Разлог познат. Организовано такмичење почиње у јесен 1943. године и то као првенство крагујевачког подсавеза. „Јединство” у то време у више наврата гостује у Београду и игра пријатељске утакмице са фудбалским клубовима „БСК”, „СК 1913”. Нажалост, губи са високим резултатима.

По завршетку II светског рата настају успони и падови клуба. Екипа која је дочекала II светски рат, остала је на окупу. Такмичи се у оквиру Моравског округа са екипама са новим именима и то ФК „Параћин”, „Јагодина”, „Морава” Ћуприја, „Раднички” Свилајнац, „Слога” Деспотовац. У периоду од 1946. до 1950. године, клуб често мења име од ФК „Параћин” преко ФК „Бранко”, па „Радник”, да би 1950. вратио старо име ФК „Јединство”.

Са променом имена, мењају се и играчи, многи одлазе на студије са којих се НЕ враћају у град, где су стекли име и славу (што је и данас велика бољка, не само нашег града).

Највећи успех тог доба је улазак у Српску Лигу, преко квалификационе утакмице са „Слободом” из Ужица. Након уласка у виши ранг, уследиле су победе над „Милиционером” у Београду, „Сентом” у Сенти, „Обилићем” у Београду, итд. За тим „Јединства” наступају у том периоду Толе Јефтић, Миле Савић, Оцаковић, „Ченди” Милошевић, „Јоле” Миленковић, Милорад „Пајко” Павловић, Панта Спасојевић, „Ханапи”, Кеза Савић, Бране Милошић, „Врабац” Лукић, Драшко Томић, технико Брана Драгутиновић, тренер Савић „Ђиге”, председник је Драги Аранђеловић.

Од 1950. до 1965. године није било значајних резултата. Седиште округа је у Светозареву (Јагодини), а на челу клуба били су познати руководиоци округа, тако да је „Јединство” вечито друго.

У сезони 1965-66. године почиње оздрављење клуба. Председник клуба је велики спортски радник и заљубљеник у фудбал Драги Аранђеловић, који

окупља младе људи жељне афирмације. Стварају се нови услови, враћају се „залутала деца“ у Параћин: Цекић, Богдановић, Томић, Поповић, Живић. И са младима из Параћина (Мики Бабић, Лива Јовановић, Рајић „Пиштољ“) ствара се нови тим, на чијем је челу познати „техничко“ Бора Миленковић „Јосинац“. Године 1966-67. „Јединство“ је првак Поморавско-Нишке зоне и стиче право квалификација за улазак у Српску лигу, заједно са „ФАП“-ом из Прибоја и „14. октобром“ из Крушевца. Руководство је за квалификације ангажовало већ афирмисаног фудбалског стручњака и бившег играча Ђорђа Качунковића, који је важио за великог познаваоца српског фудбала (био је тренер „ФАП“-а, „Слободе“ Ужице, „Динама“ Панчево, „Победе“ Прилеп, Битоља, Куманово, Приштине) да организационо и технички припреми екипу, а успех није изостао. Многи Параћинци сећају се тог окршаја. У Параћину је било присутно више од 10.000 гледалаца, а славље после успеха у Прибоју траје више дана.

Српску лигу чинили су: „Динамо“ Врање, „Дубочица“ Лесковац, „Железничар“ и „Младост“ Ниш, „Тимок“ Зајечар, „Слога“ Краљево, „Таково“ Милановац, „Јединство“ УБ, „Шумадија“ Аранђеловац, „Металац“ Ваљево, „Мачва“ Шабац, „Смедерево“ Смедерево, „Млади Радник“ Пожаревац, „Дежева“ Нови Пазар. Екипу су чинили: Сокоћанин, Божица Поповић, Николић (Радич), Томић, Вранов, „Љепка“ Раденковић, Рајић, Живић, Мики Бабић, Аризовић „Грк“, Богдановић (Гари), техничко Бора Миленковић „Јосинац“.

У рангу српских лига „Јединство“ опстаје све до 1978. године. Наравно да је дошло до смене генерација, долазе млађи: Дреноваковић, Петковић, Цонић, Милојевић, Пеливановић, Богосављевић, повратник Цекић... Бабић и Аризовић, чине окосницу тима. Мења се и степен такмичења, од „Јужне српске лиге“, „Друге српске лиге“ до поновне „Прва српска лига“. У том периоду мењају се и тренери, од Анђелковића „Жилавка“, Јефтића, Томића. Председник је Ђура Ђукић. Реорганизацијом система такмичења у Југославији, „Јединство“ се такмичи у Међурејубличкој лиги, заједно са тимовима „Победом“ Прилеп, „Тетекс“ Пирот, „Металург“ Скопље, „Црвена Звезда“

Гњилане, „Дубочица“ Лесковац, „Брегалиница“ Штип, „Силекс“ Кратово, „Бор“ Бор, „Раднички“ Пирот, „Железничар“ Ниш.

Период 1985-2010. године је период падова, успона и стварања нових играча. Ранг се мења, долазе нови људи, нова времена, спонзори од „Инос Јединство“, „Аристол Јединство“ до „Јединство Цемент“. Тих година руше се старе трибине из 1955. године и гради нов стадион, назван „Парк Принчева“, како га многи и данас зову. Али, увек остаје верна зелена боја. Долазе афирмисани тренери: Влада Милосављевић, Љубиша Стефановић, Продановић, Кузељевић, Ракојевић, Лацмановић, Драшковић. Сви они траже своје место под сунцем, са собом доводе своје играче, увек траже нове, тако да је у том периоду кроз „Јединство“ продефиловало више десетина фудбалера са стране: Пудар, Дудић, З. Јовановић, Џујовић, В. Ђорђевић, Томић... Тај период афирмисао је неке наше клинцове који одлазе у веће клубове: Марковић („Хајдук“ Кула), Ристић („Војводина2), Павловић („Банат“), Шљивић („Напредак“), итд. А играчи са стране иду даље.

За део тог периода и градњу стадиона, најзаслужнија је тадашња општинска структура и јака привреда. Нажалост, данас привреда бележи пад. Општинска структура даје максимум својих могућности, које су недовољне.

Морам истаћи да је 1984-85. године „Јединство“ постигло свој највећи успех: осмина финала КУПА Југославије и играло са сплитским „Хајдуком“. Нажалост, шут са „рогатим“ није могао, пристрасни судија из Сарајева, по логици, био наклоњен домаћину. Резултат утакмице је 5:0 за „Хајдук“ из Сплита. Пре тога, „Јединство“ је елиминисало многе тадашње друголигаше.

Куп Маршала Тита 1984-85 - осмина финала

1984. године ФК „Јединство“ доживљава Југословенску афирмацију пласманом у осмину финала Купа Југославије. 10. октобра је одиграна утакмица са „Хајдуком“ из Сплита.

Највећи клупски успех у СР Југославији, „Јединство“ је остварило у сезони 1996/97. године, када је играло у полуфиналу Купа Југославије са „Војводином“ из Новог Сада. У двомечу са „Војводином“, у гостима је победила „Војводина“ са 1:0, а у Параћину резултат је био нерешен 0:0, па се „Војводина“ пласирала у финале, где је изгубила од „Црвене Звезде“.

Куп Југославије 1996/97 - полуфинале		
		
Војводина - Јединство Цемент 1:0 Јединство Цемент - Војводина 0:0		

Од 2000. године до данас „Јединство“ се такмичи од „Српске лиге Исток“ до „Поморавско-Тимочке зоне“. Тренери су углавном параћински кадар, од Моме Томића, Славољуба Јанковића, Мирковић „Раскета“, Лазића, Соколовића, Марковића... Генерација тренера из Параћина створила је играче ко што су Ракић, Милчић, Ђикић, Урошевић, Соколовић, Лазић, Тошић, Милићевић, Милојевић, уз напомену да је подмладак „Јединства“ – будућност фудбала, увек присутан у такмичењу у оквиру највишег ранга тог узраста.

Треба истаћи да од постојања „Јединства“, према прикупљеним подацима и разговорима, најистакнутији фудбалери који су наступали за клуб су: Шалетић, голман „Јумба“, браћа Гајтовић, Качунковићи, Лукићи, Лаза Миленковић, Бора Миленковић „Јосинац“, Оцаковић, Толе Јефтић, Миле Савић „Ђиги“, Јоле Миленковић, Пајко Павловић, Ченди Милошевић, Љепка Раденковић, М. Бабић, Џекић, „Гари“ Богдановић, „Ерац“ Пеливановић, „Лимузнац“ Жарко Милићевић, Петковић, М. Милојевић „Крежбинац“, Марковић, Ристић, Ракић, Чедо Богосављевић, Рајић Млађи „Пиштољ“, Рашке Мирковић...

Садашња генерација треба да сачека да се докаже у клубу у коме су поникли, а не да одлазе у клубове из назови „вишег“ ранга, јер се у том вртлогу лако изгубе.

Да подсетим, у савезном рангу играли су: Ђ. Качунковић, Џекић, Богдановић, Ж. Јовановић, Ристић, Марковић, Павловић, Дреноваковић. Најбољи голгетери параћинског фудбала били су: Шалетић, Бора Миленковић „Јосинац“, Аца Лукић, Јовановић „Земунац“ у предратној генерацији, а М. Савић, „Фис“, Ченди Милошевић, М. Бабић, Пеливановић, Костић, Грбовић у послератној генерацији. Садашња генерација ми је непозната, али не значи да не пратимо фудбалска дешавања у

Општини. У нашем гласилу „Параћинац“ увек су присутни спортски резултати свих спортова у Општини Параћин.

За део текста користио сам многе монографије Параћина и Јагодине, које су доста оскудне, стара издања новина и часописа „Спорт“, „Темпо“, „Нови Пут“, „14 дана“, као и моја сећања разговора са бившим играчима, белешке које сам водио за време студија и рада у Параћину и Београду. Посебно се захваљујем новинару из Ћуприје, Вељку Влаховићу, од кога сам добио много вредног материјала и фотографија.

Витрине клуба красе многе захвалнице, заставице, признања, пехари и фотографије, од настајања клуба па све до данас. То говори да је „Јединство“ клуб светле традиције, те је као такво, добило много златних плакета и признања највиших фудбалских организација Србије и Југославије.

Овај текст има за циљ да обележи јубиларну 2013. годину као 90-ту година постојања ФК „Јединства“ из Параћина.

Београд, април 2013.

Арх. Б. Куцина

Јединство - Црвена Звезда

Јединство - Партизан

RTV KANAL M

